

www.mevzuattakip.com.tr

Belediyelerce Dernek ve Vakıflara Ait Bakım ve Onarım İşlerinin Yapılması ile Aynı Yardımda Bulunulması

Bu değerlendirme, Belediye Kanununun 75 inci maddesinde yer alan derneklerle ilgili düzenlemenin uygulanmasında en çok karşılaşılan sorunlardan biri olan belediyelerce ortak hizmet projesi kapsamında olmayan derneklere bakım onarım hizmeti sağlandığı ve aynı yardım yapıldığından yola çıkılarak kaleme alınmıştır.

Belediyelerce Dernek ve Vakıflara Ait Bakım ve Onarım İşlerinin Yapılması ile Aynı Yardımda Bulunulması

Halil MEMİŞ

MİARGEM başkanı

1. Giriş

Bilindiği üzere, belediyelerin doğrudan bütçelerinden pay ayırarak münferiden yapamadıkları bazı işleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75 inci maddesi kapsamında "Ortak Hizmet Projesi" şeklinde yürütmeleri imkanı bulunmaktadır.

Ancak, Kanunun 75 inci maddesinde yer alan bu düzenlemenin uygulanmasına bazı sorunlarla karşılaşılmaktadır. Bu maddenin uygulanmasında en çok karşılaşılan sorunlardan biri de, dernek ve vakıflarla yapılan işbirlikleri olarak kendisini göstermektedir. Bu çerçevede, bazı belediyelerce ortak hizmet projesi kapsamında olmayan derneklere bakım onarım hizmeti sağlandığı ve aynı yardım yapıldığına şahit olunmaktadır.

2. Derneklere Yardımın Hukuki Dayanağı

Dernek, vakıf ve benzerlerine yardım yapılması hususu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda düzenlenmiştir. Kanunun “Bütçelerden yardım yapılması” başlıklı 29 uncu maddesinde: “Gerçek veya tüzel kişilere kanunda veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmaz, yardımda bulunulamaz veya menfaat sağlanamaz. Ancak, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilir. Bu yardımların yapılması, kullanılması, izlenmesi, denetlenmesi ve kamuoyuna açıklanmasına ilişkin esas ve usuller Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.” denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun, “Belediyenin görev ve sorumlulukları” başlıklı 14 üncü maddesinde ise, belediyelerin mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişini yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

3. Ortak Hizmet Projesi Düzenlemesi

Yukarıda da değinildiği üzere, belediyelerin diğer kuruluşlarla ilişkileri 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75 inci maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddede, sadece diğer mahalli idareler ve kamu kurumları ile değil, dernek, odalar gibi sivil toplum kuruluşları ile olan ilişkilerde düzenlenmiştir.

Kanun'un “Diğer kuruluşlarla ilişkiler” başlıklı 75 inci maddesinde, derneklerle ilgili olarak şu düzenleme mevcuttur:

“Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

...

c) Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir. 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29'uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile 5253 sayılı Dernekler Kanununun 10'uncu maddesi; belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler için uygulanmaz.”

4. Sonuç

Yukarıda verilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine, 5018 sayılı Kanun tarafından bütçelerinde ödenek bulunması ile belirtilen diğer şartları sağlamak şartıyla dernek ve vakıflara yardım yapabilme serbestisi tanınmıştır. Ancak, bu serbesti genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri için tanınmış bir serbestidir.

Buna karşılık 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75 inci maddesinin yukarıda da verilen üçüncü fıkrası ile 5018 sayılı Kanun'un genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine sağlamış olduğu serbestinin belediyeler için uygulanmayacağı açık bir şekilde hüküm altına alınmıştır. Diğer bir ifade ile her ne kadar genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından bütçelerinde öngörülmüş olması şartı ile dernek ve vakıflara yardım yapılabilecek ise de 5393 sayılı Kanun'un ilgili hükmü ile belediyeler bu kapsamdan çıkarılmıştır.

Diğer taraftan, 5393 sayılı Kanun ile belediyeler tarafından dernek ve vakıflara yapılacak yardım yasaklanmış ise de, belediyelerin dernek ve vakıflar ile belirli şartlar altında ortak hizmet projesi gerçekleştirebilmesinde bir engel söz konusu değildir.

Buna göre ilgili dernek ya da vakfın kamu yararına çalışan derneklerden ya da vergi muafiyeti tanınmış vakıflardan olan sivil toplum kuruluşları ile doğrudan, söz konusu dernek ya da vakıf kamu yararına çalışan derneklerden ya da vergi muafiyeti tanınmış vakıflardan değilse bunlar ile yapılacak ortak hizmet projesinin mülki idare amiri tarafından onaylanmasından sonra ortak hizmet projesi yapılması mümkündür.

Burada unutulmaması gereken husus, ortak hizmet projesi kapsamında bu kuruluşlara para aktarımının söz konusu olamayacağı hususudur.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA